

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Είκοστών μετροῦμεν χρόνον
εἰς τὴν γῆν τῶν Παρθενόνων.

Χίλια κ' ἐννηακόσα πέντε,
τὰ κουνῶμε κ' ἐν κουνιένται.

Τῶν ὄρων μας μεταβολή, ἐνδιαφέρουσα πολὺ.

Γράμματα καὶ συνδρομαὶ—ἀπ' εὐθείας πρὸς ἐμέ.
Συνδρομὴ γιὰ κάθε χρόνο—ὁ κτὼ φράγκα εἶναι μόνον.
Γιὰ τὰ ξένα ὅμως μέρη—ὁ ἐκα φράγκα καὶ ὁ χέρι.

Τέσσαρες Ἰουνίου,
βοή Πανελληνίου.

Ποῦντος ἐνενηντα πέντε κ' ὀκτακόσα,
τὸν νεκρὸ τὸν γέρο μάτια κλαῖνε τόσα.

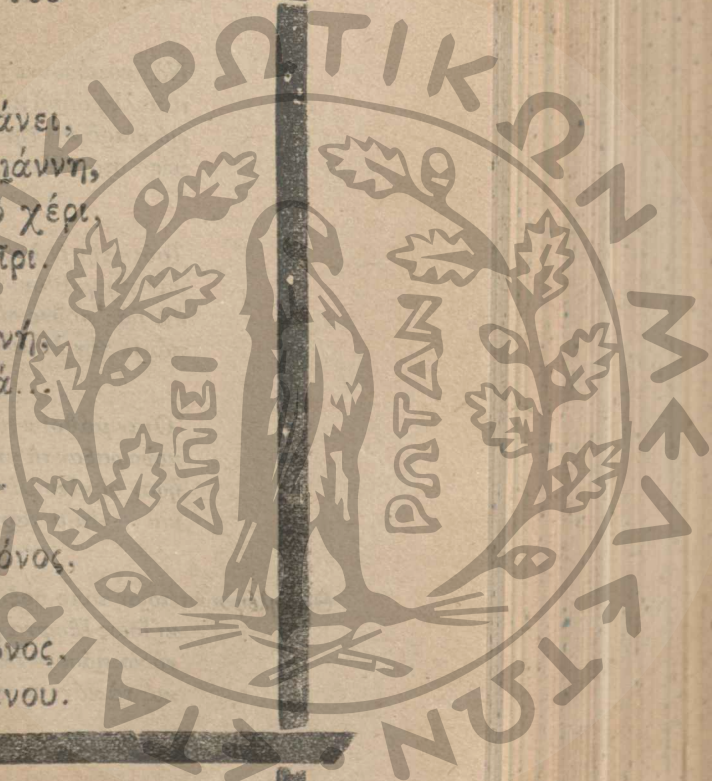
Κι' ἐνα τοῦ Ρωμηοῦ στεφάνι
τὸν νεκρὸ τοῦ Ντεληγιάννη.

Τὴν ἀσημένια κορυφή λαὸς τὴν στεφανώνει,
λαὸς, ποῦ τὸν τριγύριζε φωνάζοντας κορδόνι.
λαὸς, ὁ ποῦ τὰ χέρια του θερμὰ τὰ κατεφίλει,
κρεμῶντας τῆς ἐλπίδες τοῦ στοῦ γέρου του τὰ χεῖλη,
λαὸς, ποῦ τὸν καμάρωνε γονατιστὸς μπροστά του
κι' ἀθάνατα τὰ νόμιζε τ' ἄσπρα γεράματά του.

Σὰν ὄνειρο τοῦ φαίνεται τὸν γέρο του πῶς χάνει,
πῶς μνημ' ἀνοίγει σήμερα τοῦ γέρου Ντεληγιάννη,
κι' ἀκοῦς νὰ λέν : χίλιαις φοραῖς ἀνάθεμα στοῦ χέρι,
ποῦ πῆγε γιὰ τὸν γέρο του κι' ἀκόνησε μαχαίρι.

Νὰ μὴν τὸ ληρώσουν χώματα, φωνάζει μὴ φωνή,
ποῦ φρενιασμένο κτύπησε κατάλευκα μαλλιά.
τὸ λείψανο τὸ σκέπασε σημαία γαλανή,
ποῦ τέτοια τὴν χρωμάτισαν ὄνειρατα παλῆα.

Δόλια Πατρίδα, ποῦ πονεῖς κι' εἶναι βαρὺς ὁ πόνος.
τραγούδησε παθήματα λαοῦ δυστυχισμένου.
κι' ἂν περισσεύη σήμερα κανένας δάφνης κλῶνος,
κρύψε μέ τοῦτον τὴν πληγὴ τοῦ δολοφονημένου.

**Φασουλῆς καὶ Περικλέτος,
ὁ καθένας νέτος σκέτος.**

Φ. —

Κλάψε κλάψε τὴν Ἑλλάδα,
τοῦ κλανθμῶνος τὴν κοιλάδα.
Κλάψε κλάψε... τοῦ λοιποῦ
δὲν θὰ βλέπῃς τὸν παπποῦ.

Ὁ παπποῦς μας ὁ λευκός,
ὁ παπποῦς ὁ λαϊκός,
μαχαιρώθηκε καὶ ἐκεῖνος,
καὶ ἀντηχεῖ βαρὺς ὁ θοῆνος.

Μὲς' στοὺς πόνοὺς μας τοὺς τόσους νέοι σπαραγμοὶ καὶ πόνοι...
μία μαύρη σιλητιά
τοῦ παπποῦ μας θανατόνει
τιμημένα γηρατειά.

Τὸ περιμένεις ποτέ σου πῶς ἡμέρα μεσημέρι
μαύρου δολοφόνου χέρι
θὰ σιμώσει φονικό
τὸν παπποῦ τὸν λαϊκό;

Ἀμμὲ ξέρεις, Περικλέτο, καὶ τοῦ φόνου τὴν αἰτία,
τὸν μοχλό, τὴν ἀφορμή;
λὲν πῶς ἐκλείσει καμπόσα παλαιὰ χαρτοπαικτεῖα
καὶ τοὺς πῆρε τὸ ψωμί.

Ποῖον μέγεθος ἰδέας
αἰθερίας καὶ εὐγενοῦς,
ἐξυψῶνον ταπεινοῦς
κάθε πλάσεως χυδαίας.

Ποῖον πατριώτου μένος!...
μὲ τὸν νέον τοῦτον φόνον
ἐξυψώνεται τὸ γένος
ὅπως καὶ τῶν Ἰαπώνων.

Νὰ σκοτώσουνε τὸν γέρο...
τί παλληκαριά καὶ αὐτὴ!
γὰρ καιρὸ θὰ τὴν γεραίρω
μέσα' στῶν Ρωμηῶν ταυτί.

Τούτῃ τὴν δολοφονία
σὰν τὴν μάθουν' στήν Εὐρώπη,
θὰ μᾶς ποῦνε σὰν ἀνδρώποι:
πάρτε τὴν Μακεδονία.

Ὅταν μάθουν πῶς οἱ λόγοι,
ποῦσφαξαν τὰ γηρατειά,
ἦσαν οἱ κλεισμένοι τζόγοι
καὶ τὰ τίμια χαρτιά.

Θὰ ζηλέψουν τέτοιοι τόπο δοξασμένο καὶ εὐτυχῇ,
καὶ ἴσως ἐξαφνα μὲ μέραι
νὰ κοπιάσουν ἐδῶ πέρα
καὶ νὰ κάνουν κατοχή.

Μ' ἓνα φόνον σὰν καὶ τοῦτον μεγαλύνει κάθε νάνος
καὶ ἀτενίζ' ὑπερηφάνως
πρὸς τὴν δόξαν, πρὸς τὴν νίκην,
καὶ παντὸς προγόνου θήκη.

Χαῖρε, χώρα τῆς γαλήνης,
χαῖρε χαῖρε, λευθεριά...
τὰ χαρτοπαικτεῖα κλείνεις;
λάβε μία μαχαιριά.

Μήτε μόχθοι τόσων χρόνων,
μήτε κλύδωνες ἀγώνων,
μήτε βήματα Βουλῆς,
μήτε χιόνη κεφαλῆς,
μήτε γῆρας θαλερόν
καὶ πρὸς ἔργα φλαγερόν.

Μήτε λαϊκὴ λατρεία
καὶ θερμὴ φιλοπατρία,
μήτε καὶ γλυκύτης ἡθους καὶ προσώπου χαρωποῦ
δὲν εἰμπόρεσαν νὰ σώσουν τὸν καλὸ μας τὸν παπποῦ.

Π. —

Ὁ γλυκύς, ὁ λατρευμένος,
πάει δολοφονημένος.
Γιὰ τοῦ τζόγου τὴν αἰτία
πάει τώρα καὶ ὁ παπποῦς...
ἀπὸ τέτοια πολιτεία
τέτοιους πρόσμενε καρπούς.

Πιθανὸν καὶ τὴν ἀκόμα
νὰ μὴ νοιώθῃ κάθε κόμμα
πῶς ἐδέσποσε τῶν νόμων
ἡ πολιτικὴ τῶν δρόμων.

Μὲς' στὰς τόσας παραισθήσεις, μὲς' στὰς τόσας παρακρούσεις,
δὲν κυττάζουν ἐμπροστί των τὸ κεφάλι τῆς Μεδοῦσης.

Ἕνας καὶ ἄλλος συμπολίτης
θέλει πλουτισμὸν ἀκόπως...
ξόλα, μπόμπα, δυναμίτις,
ἔγινε καὶ αὐτὸς ὁ τόπος.

Ἀπὸ τέτοιο σάπιο δέντρο τέτοιους ἔχομε χυμούς...
τί προσμένεις, ἀδελφε
καὶ πολύξερε σοφέ,
σὰν κυττᾷς νὰ στήνουν τώρα στήν φαυλότητα βωμούς;

Καθ' ὁδὸν μὲ σταματοῦν,
τίς ὁ πταίστης; μ' ἔρωτοῦν
ὁλοένα σὰν χαζοί,
καὶ ἐγὼ λέγω: δυστυχῶς
ὅλ' ὑπεύθυνοι μᾶζι
καὶ καθένας μοναχός.

Πρὸς ἐν κράτει κράτος κάνει;
ποῖος τροχίζει τὸ μαχαῖρι
τοῦ φοριᾶ τοῦ χασομέρη
γὰρ τὸν γέρο Ντεληγγάννη;
Τί μᾶς φέρνει ῥίγος τρόμου;
τὸ κουρέλιασμα τοῦ νόμου.

Τοῦτο μαῦρος ἐφιάλτης, τοῦτο καὶ κακὸν προφήτης,
τοῦτο μπόμπα, δυναμίτις,
τοῦτο κάνει καὶ γυναῖκες μὲ κραυγὰς ἀγρίου βόγγου
τῆς καμπάναις νὰ βαροῦν,
καὶ γὰρ τὰ Προτοδικεῖα τοῦ παλαιοῦ μας τοῦ Ζαλόγγου
τὸν χορὸ νὰ λαχταροῦν.

Φασουλῆ, σ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους,
ποῦ τοιοῦτους βλέπεις φόνους,
μὲ μουντζούραις πασαλείφουν
καὶ ὅλο ψάχνε' στὰς ὁδοὺς
ἓνα καὶ νὰ βρῇς ἐκ γύφου
ἀνδριάντα τῆς Αἰδοῦς.

Κι' ἂν βρεθῇ κανεὶς ἐμπροστί σου
ἀνδριὰς τοιοῦτος σιάσουν,
καὶ μ' ἀστραπηβόλα μάτια
κάτω ρίξε τὸν κομμάτια.

Τῆς Αἰδοῦς τὸ χροῖμα φτύνε
καὶ ἀνδριάντας μόνον στήνε
σὲ συγχρόνους Καρναβάλους,
Σεληνοῦς, Σαρδαναπάλους.

Φ. —

Τισυμαῖς μεγάλου πόνου!...
τὸ Κορδόνι, τὸ Κορδόνι,
τὸ μαχαῖρι δολοφόνου
μ' αἵματα τὸ κηλιδώνει.

Τί μαχαῖρι στυγερό!...
τὸν παπποῦ τὸν λιγερό

δὲν θὰ βλέπῃς σὰν καὶ πρῶτα
νὰ φορῇ τὴν ρεδιγκότα.

Στὴν Βουλὴ δὲν θὰ πηγαίῃ
μὲ τὸν Γιάννη τὸν πιστό,
'στὸν ἐξώστη δὲν θὰ βγαίῃ
μὲ τὸ χεῖλος γελαστό.

Τώρα καὶ δὲν θὰ τὸ πῇ
μὲ ρητορικῆς λαλιά...
τώρα Χάρου σιωπὴ
θὰ μᾶς φέρῃ στὰ παλῆα.

Πόσων πικραδὴναι χεῖλι
γὰρ τοῦ γέρον τὴ θανή;
πόσοι παλαιοὶ τοῦ φίλοι
θ' ἀπομείνουν ὁρφανοί.

Πόση θλίψις καὶ πικρία
μὲ τὸν γέρον τὴν γαλήνη...
τόσων χρόνων ἱστορία
μὲ μὴ γὰρ τώρα κλείνει.

Ὁ λαὸς τὸν τὸν κηδεύει
καὶ θλιμμένος συνοδεύει
τοὺς σταυρούς, τὰ στεφάνιά του,
καὶ ἤχοι δὲν ἀκούει κραυγῆς...
διαδήλωσις θανάτου,
διαδήλωσις σιγῆς.

Εἰς τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου τὴν ἱστορικὴν ὁδὸν
δὲν τὸν πάει σὰν καὶ πρῶτα
μὲ κερά, πυρσοὺς καὶ φῶτα,
ψάλλων νίκας καὶ πηδῶν.

Δὲν τὸν πάει σὶτὸ Παλάτι μὲ φωναῖς χαρᾶς τρελλῆς,
μὰ νεκρὸν τὸν ἀποθέτει μὲρὸς σὶτὸ βῆμα τῆς Βουλῆς,
καὶ θαρρεῖ καὶ τῶρ' ἀκόμα
πῶς ὁ γέρος του θὰ λύσῃ
τὸ σφικτοδεμένο σιόμα
καὶ θ' ἀνέβῃ νὰ μιλῇ.

Χαρωπὸς δὲν τὸν προσμένει
νὰ φωνάξῃ λιγερά...
τώρα σήμαντρα σημαίνει
γὰ τὸν γέρο θλιβερά.

Μὲς' στοὺς πόρους τοὺς νωποὺς
πάει τώρα κι' ὁ παπποῦς.
Μιὰ πομπὴ λαοῦ μεγάλη νεκρικὴ καὶ μαυροφόρα
πάει τὸν παπποῦ σὲ μνημα.
ἔπесе κι' ἐκεῖνος τώρα
σάπιας πολιτείας θῦμα.

Τὸν νεκρὸ του ναυορίζουν
περασμένων χρόνων τόνοι,
καὶ τὰ χεῖλη ψιθυρίζουν :
τὸ Κορδόνι, τὸ Κορδόνι.

Κόσμου φουσκωμένο κῦμα,
ποῦ δουλεύει καὶ μοχθεῖ,
σ' τοῦ λευκοῦ παπποῦ τὸ μνημα
πλημμυρίζει καὶ ροχθεῖ,
καὶ πολλοὶ φωνάζουν μόνοι :
τὸ Κορδόνι, τὸ Κορδόνι.

Καταρρέει τὸν φοιᾶ,
ποῦ μὲ τόσην ἀπογὰ
τοῦ θανάτου τὸν γέρο, κι' ἕνας ἥχος μακροσμένος
φθάνει σὰν ξεψυχισμένος,
καὶ σιγὰ σιγὰ σιμόνει :
τὸ Κορδόνι, τὸ Κορδόνι.

Ὁ παπποῦς μονάχος μένει,
καὶ νεκροὶ λησμονημένοι
μ' ἐρωτῆς γὰ τὸ γένος πᾶν' σὶτὸν παπποῦ κοντά,
πλὴν δὲν λύνουν τὴν σιγὴν του...
ὁ παπποῦς δὲν ἀπαντᾷ,
δείχνει μόνο τὴν πληγὴν του.

Περικλέτο κακομοίρη,
μὲς' σ' αὐτὸ τὸ πανηγύρι
τοῦ θανάτου τοῦ σκληροῦ
μὴ πολλὰ παραλαλῆς
γὰ τοὺς πρώτους τῆς Βουλῆς,
καὶ μὴν κρίνῃς κουτουροῦ.

Ναί, συγχώρε κυβερνήτας, καὶ αὐτῶν πολλὰ μὴ λές,
συλλογίσου τί φαρμάκια τοὺς ποίτουν καὶ χολαῖς.

Ὅλους ἐν δικαίῳ κρῖνε
δίχως μίσση, δίχως πάθη...
εὐτυχὴς ἐκεῖνος εἶναι,
ποῦκανε πηδ' λίγα λάθη.

Π. — Δὲν μοῦ λές, βρε Φασουλῆ,
τί θὰ κάνῃ κι' ἡ Βουλὴ,
τί θὰ κάνῃ καὶ τὸ Στέμμα ;
μὲρὸς βαθὺ καὶ πίσω ρέμμα.

Φ. — Δὲν τὸ ξέρω τί θὰ κάνῃ
κι' ἡ Βουλὴ μας κι' ἡ Κορδῶνα,
ξέρω πῶς τὸν Ντεληγάννη
δὲν θὰ βλέπω σὶτὸν ἀγῶνα.

Τώρα τὸν παπποῦ, βρε βλάκα,
τὸν σκεπάζει κοῦα πλάκα.
Ἐλευσε κι' αὐτὸς ὁ γέρος,
καὶ θὰ παίξῃς ἐλευθέρως,
ἄφοβα καὶ φανερά
τέρισσο-τίρο, μπακαρά,
κι' ὁ, τι θέλεις, μασκαρά...
συλλογίσου τί χαρά.

Π. — Ἐέρεις πῶς γενῆκαν τώρα, Φασουλῆ χοντροκεφάλι,
καὶ γὰ τὸν Παλαιολόγο δαὸ μνημόσυνα μεγάλα ;

Φ. — Μὲς' σ' τῆς συμφορᾶς τὸ χάλι,
μέσα' σ' τῆς Ραμᾶ τὸι θρηνο,
ποῦ τὸν θυμηθῆκαν πάλι
τὸν παλῆτὸν Κωνσταντῖνο ;

Πῶς θυμῆθηκαν, φωρεῖτη,
κι' ἕναν τέτοιο μακαρίτη,
ποῦναι χρόγια πεθαμμένους
μὲς' σ' τὴν Πόλιν γὰ τὸ γένος ;

Π. — Εἶδα κόλλυβα καὶ πάλι, δικεφάλους αἰετοὺς,
καὶ ξανάκουσα καμπόσων ἐμβροντήτων κοπετοῦς.

Φ. — Μήπως ἀνθήσαν καὶ πάλι μαραμέναις μας ἐλπίδες ;
τὸν προπάτορα τὸν εἶδες ;
ξαναπέρασε μ' προστά σου ;

Π. — Πέρασε καὶ τοῦπα : στάσου.

Λένε πῶς δὲν ἀπέθανες, ἀλλὰ μαρμαρωμένος
προσμένεις πῶς θ' ἀναστῇς μὲ τὸ νεκρὸ σου γένος.
Μαρμαρωμένε Βασίλη, ποῦ κοίτεσαι σ' τὴν Πόλιν,
χαῖρε, κι' ἐδῶ τῆς μνημῆς σου θὰ στήσουν ἀνδριάντα,
χαῖρε, κι' ἀκόμα βρίσκονται τρελλοὶ κι' ονειροπόλοι,
ποῦ δὲν σοῦ λένε : σήγαινε νὰ κοιμηθῇς γὰ πάντα.

Καὶ καμπόσων ποικιλίας,
μ' ἄλλους λόγους ἀγγελίας.

Εἶχα καιρό, μωρὸ παιδί, νὰ ψάλλω τὸ γνωστὸ
τῆς ραπτικῆς Κατάστημα τὸ κοσμοξαινοστό,
τοῦ Γεωργίου τοῦ μοραδικῶ, τοῦ Παπαϊωάννου,
ποῦναι τὸ καταφύγιον κάθε πρωτεύουσας,
καὶ σ' τοῦ Σιαδίου τὴν ὁδὸν λαμπρὸν γεγροβολεῖ
καὶ κάθε κύριον κομρὸν τῆς μόδας προκαλεῖ.
Ἦλθε τὸ θέρος, ἄρχισε κι' ὁ τῆς τῆς ξανά,
καὶ τρέξετε νὰ κόψετε τὰ καλοκαίρια.
Τι κοσμουμάκι ! μάτια μου !... μυρίζουνε Παρίσι,
μπαίνεις καμπόσων, ἀδελφέ, καὶ βγαίνεις κυπαρίσσι.
Ὅπως τεχνίτης θαναστὸς ὁ Παπαϊωάννου
καὶ γὰ τὸ μπῶι γίγαντος καὶ γὰ τὸ μπῶι νάνου.